

Okrepiti moramo SZDL kot fronto vseh subjektivnih sil

Občinska konferenca SZDL Ljubljana Center se je 22. decembra sestala na programski seji. Delegati so sprejeli poročilo o delu občinske konference za leto 1986 in programske usmeritve za delo v letu 1987. Razen tega so sprejeli tudi oceno referendumov za IV. samoprispevek. Uvodno besedo k vsemu predloženemu gradivu, ki so ga dobili delegati že poprej, je podal predsednik občinske konference SZDL Janko Rednak. Delegati so brez razprave sprejeli vse predloženo gradivo. V celoti objavljamo smernice za delo OK SZDL Ljubljana Center za leto 1987, v izveščku pa podajamo uvodno besedo Janka Rednaka, poročilo o delu v letu 1986 (1. stran) in oceno referendumov za samoprispevek.

Delo množice aktivistov ni bilo zaman

Predsednik občinske konference SZDL Janko Rednak je na programski seji, ki je bila 22. decembra, podal uvodno obrazložitev k poročilu. Iz njegovega referata povzemamo, da je bilo leto, ki se izteka nekakšna rezultanta ali mogoče že kulminacija vseh neugodnih gospodarskih in drugih negativnih pojavov v naši družbi, do katerih ni bila imuna tudi naša, za površnega ocenjevalca sorazmerno bogata občina.

Med drugim nam je dal nekaj spoznanj tudi referendum za IV. samoprispevek, ki nam je pokazal dejansko razpoloženje in stanje med delovnimi ljudmi in občani, spodbudil široko razmišljanje o problemih varstva okolja in dal na tej podlagi sveže zamisli za naše nadaljnje delo. S tem delom pa bomo tudi dokazali, da delo množice aktivistov frontne socialistične zveze vendarle ni bilo zaman. V zvezi s tem bomo morali počasi vračati in krepiti zaupanje delovnih ljudi in občanov.

Prisluhniti moramo ljudem

»Veliko volje in jeze se je nabralo v ljudeh zaradi slabega odtujenega in nesposobnega vodenja in delovanja

različnih služb, institucij, uprave in delovnih organizacij v Ljubljani, da so se odzvali z zelo jasnim ne.« Ta citat Olge Vipotnik je uporabil predsednik SZDL Janko Rednak v svojem referatu in nadaljeval: »To je odziv ljudi na nezadovoljivo uresničevanje nalog, pa naj bo to na področju uresničevanja ciljev v gospodarske stabilizacije, ali na področju ekologije oziroma komunale. Zda nas čaka veliko dela. Morali bomo ustvariti v ljudeh nov zagon in zaupanje v stvari, ki jih bomo predlagali za bolj kakovostno življenje v Ljubljani. Ne dopovedujemo si, da bi lahko morebiti uspeli, če bi bolje opravili svoje delo za referendum. Odgovornost za neuspeli referendum sega v nov dan, kajti ta je takšne narave, da moramo bolj prisluhniti ljudem pa tudi aktivistom socialistične zveze.«

Očitno je, da v opredeljevanju za samoprispevek nismo izbrali programa, s katerim bi se identificirali vsi občani, katerega bi bili pripravljeni tudi sofinancirati z lastnimi sredstvi. Ljudje ga preprosto niso sprejeli za svojega. Del vzrokov pa zanesljivo kaže na premajhno prisotnost SZDL med ljudmi in to na vseh ravneh, kar pomeni, da ocena političnega razpoloženja do samoprispevka ni ustrezala dejanskemu razpoloženju ljudi. Očitno premalo delamo z ljudmi in socialistična zveza je premalo povezovalni in usmerjevalni dejavnik ter usklajevalec različnih pogledov in interesov.

Janko Rednak je ob tem opozoril, da se nekatere pomembne ugotovitve iz referendumov za samoprispevek tesno vežejo z oceno opravljenih volitev v letu 1986. Priprave na naslednje dele-

gatske volitve, ki bodo leta 1990 moramo začeti že zdaj.

Neuporabna gradiva za delegate

Potem ko je podrobno opisal naloge na področju usposabljanja delegatov in uveljavljanja delegatskega sistema, je opozoril še na neživljenjskost zakona o stanovanjskem gospodarstvu in njemu podrejenih zakonskih predpisov, na komunalne odloke in druge zakonske akte s tega področja. S tem v zvezi so postavljene odločne zahteve po boljšem delu upravnih organov, strokovnih služb, inšpekcije, strokovnih institucij, zavodov, ter organizacij združenega dela, ki imajo javni družbeni značaj in s katerimi imajo ljudje največkrat opravka. Prav te pa z neuporabnimi gradivi, razlagami in z nemogočim odnosom odvijajo delegatov možnost usklajevanja interesov v svoji sredini in možnost samoupravnega odločanja.

Med najpomembnejšimi nalogami, ki jih velja dopolniti v programske usmeritve pa je Janko Rednak navedel naslednje:

- okrepiti SZDL kot fronto vseh subjektivnih sil na terenu, družbenih organizacij in društev, delovnih ljudi in občanov v temeljni celici hiši in terenskih organizacijah SZDL;

- z metodami najširšega in demokratičnega obravnavanja vseh življenjsko pomembnih problemov odpirati razprave, obravnavati vprašanja in razreševati po najkrajši možni poti. Razširiti in razvijati metode sekcijskega dela na vseh nivojih in o vseh vprašanjih;

- vsebina dela ne smejo biti sestanki temveč konkretne akcije, ki pritegnejo največ krajanov, družbenih organizacij in društev in predvsem mladine – to je predvsem pomembno za socialno, kulturno, stanovanjsko, komunalno področje in področje urejanja in razpolaganja s prostorom v občini Ljubljana Center;

Delegatske volitve so bile ena od najbolj pomembnih nalog socialistične zveze v letu 1986

Programske usmeritve OK SZDL Ljubljana Center za leto 1987

Programske usmeritve Občinske konference SZDL Ljubljana Center temeljijo na ugotovitvah, ocenah in rezultatih vrste posvetov, sekcij ter ostalih oblik dela SZDL katere odražajo:

- poročilo o delu OK SZDL in njenih organov za leto 1986;
- oceno priprav in izvedbe volitev 1986;
- ocena priprav in izvedbe referendumov za IV. samoprispevek v ljubljanskih občinah;
- dokumenti kongresov ZKS, ZSS in ZSMS v republiki in zvezi;
- politični programi DPO v naši občini.

V letu 1987 bomo urejali lastne vrste, utrjevali vlogo in organiziranost SZDL, njeno usposobljenost in odzivnost na sedanje družbenopolitične in ekonomske razmere. Krepili, izpopolnjevali in posodabljali bomo njene oblike in metode dela.

Težke družbene razmere narekujejo temeljito analizo našega političnega dela in organiziranosti. Odpovedati se bo treba samo pisnemu komuniciranju, forumskemu delu, improvizacijam, praktističnemu in rutinskemu pristopu v nadaljnjih akcijah SZDL. **Pristopiti in prilagoditi moramo metode in oblike našega dela novim razmeram.** Spremljati pa jih bo morala prožnejša organiziranost delovanja SZDL, kar zahtevajo, izražajo in potrjujejo številni aktivisti v KS in OZD, zavezujejo pa tudi politične razmere. Na to kaže komaj zadovoljiva udeležba delovnih ljudi in občanov na letošnjih delegatskih volitvah in referendumu za IV. samoprispevek v Ljubljani.

V letu 1987 bodo volitve v organizacijah SZDL. Leto bomo končali z obračunom štiriletnega dela organizacij. Na volilno-programskih sestankih

bomo v konferencah volili delegate za organe SZDL od krajevne skupnosti do republike. Evidentirali in opravili bomo kandidacijske postopke ter izvolili nova vodstva naših organizacij. Sprejeli bomo tudi temeljne usmeritve za delo SZDL za naslednje štiriletno obdobje.

V letu 1987 bo priložnost, da v socialistični zvezi – frontni organizaciji, skupaj z vsemi družbenopolitičnimi organizacijami, družbenimi organizacijami in društvami, najodločnejše sprejmemo politični program, ki bo slehernega člana v fronti zavezal za korenitejšo spremembo v političnem delu. Tako lahko postane SZDL resnično učinkovita ljudska fronta vseh delovnih ljudi in občanov. S tem bomo še nadalje utrjevali ugled predhodnice OF in večje zaupanje v naš družbeno politični sistem socialističnega samoupravljanja.

Poleg temeljnih vsebinskih sprememb v načinu dela znotraj SZDL in njenih frontnih delov, bomo skladno s spremembami in dopolnitvami statuta Zvezne konference SZDL in republiške organizacije spremenili in prilagodili tudi naše dokumente. Akcija se povezuje z razpravami o spremembah ustave SFRJ, volilnega zakona in zakona o združenem delu. To bo priložnost da poglobljeno in temeljito razpravljamo in ocenimo delovanje delegatskega in skupščinskega sistema po prvem letu novega delegatskega mandata.

V letu 1988 nas čakajo volitve vodstev DPS in SIS, v letu 1990 pa splošne delegatske volitve. Za uspešno opravljanje teh nalog, moramo že sedaj pričeti s temeljitimi kadrovskimi in organizacijskimi pripravami, celovitejšim spremljanjem, utrjevanjem in izpopol-

njevanjem delegatskih odnosov ter sistema kot celote. S stalnim usposabljanjem delegatov in nenehno krepitvijo samoupravnega položaja občana v KS in delavca v združenem delu, bomo uspešneje dograjevali in utrjevali delegatski sistem. Te aktivnosti v SZDL, pomenijo močnejšo podporo vseh subjektivnih sil v fronti. Izpopolniti bo treba funkcijo konference delegacij. Delno spremeniti in prilagoditi bomo morali metode dela v delegatskih skupščinah SIS in DPS, da bo delo delegatov in organov pravilno vrednoteno.

Pri tem imajo pomembno vlogo vse družbenopolitične organizacije, predvsem OK SZDL, ki bo morala v bodoče dosledneje in v večji meri uveljaviti svojo odgovornost in nadzorno funkcijo preko družbeno-političnega zbora v občinski skupščini.

Republiška konferenca SZDL je s pobudo akcije »SZDL za boljše gospodarjenje« zadolžila vse občinske organizacije, da pripravijo konkretne akcijske načrte za prihodnje leto. SZDL se bo bolj kot doslej zavzela in usklajevala politično dejavnost v občini za **uresničevanje skupnega programa gospodarske stabilizacije.**

SZDL bo sposobna mobilizirati najširše ljudske množice v boju z gospodarskimi in družbenimi težavami samo s povečano enotnostjo in mobilnostjo frontnih DPO ob rednem spremljanju aktualne družbenopolitične situacije. Dosedanje povezanost s krajevnimi organizacijami na terenu v okviru Občinske konference SZDL bomo okrepili z rednimi delovnimi srečanji vodstev vseh občinskih DPO z najširšim krogom občanov v krajevnih skupnostih. Na ta način bo vzpostavljena možnost dejanskega dialoga

in obenem obveznost za takojšnje reagiranje upravnih organov, strokovnih služb, izvršnega sveta, skupščine občine in družbenopolitičnih organizacij. Tako bomo zagotovili aktiven odnos DPS do uveljavljanja in razreševanja konkretnih življenjskih problemov v občini in širše, frontna SZDL pa bo tako dejansko uresničevala svojo nadzorno vlogo.

V tem okviru so vsi frontni dejavniki odgovorni za uresničitev skupno dogovorjenih nalog, sporazumov in sprejetih planskih aktov. Z Občinskim svetom zveze sindikatov Slovenije se bomo zavzemali za načrtno usklajevanje in sprejemanje normativnih aktov in planskih dokumentov z hkratnim planiranjem vseh nosilcev. Kvalitetno in odgovorno delo mora roditi gospodarski napredek kot osnovo za stabilno družbo v celoti in za socialno varnost delavcev in le v takšnih pogojih pa se delavec lahko polno uveljavi kot samoupravljelec.

S frontno organiziranostjo SZDL, z vsemi organizacijami in društvami, s sekcijskimi metodami dela in preko terenskih organizacij SZDL ter skupnosti stanovalcev bomo morali reševati najvažnejše življenjske probleme našega okolja. Sleherni krajan, član socialistične zveze naj bo nosilec akcij, ustvarjalno naj prispeva svoj delež in odloča o skupnih interesih. V skupnih razvojnih ciljih bomo stalno in konkretno usklajevali interese med posameznimi okolji in interesi naše družbenopolitične skupnosti mesta Ljubljane ter družbe kot celote.

Utrjevanje in krepitev hišne samouprave, samoupravnega položaja krajana, razvoj KS, uveljavitev in krepitev vloge SZDL ter njenih frontnih delov, družbenih organizacij in društev bomo uresničevali z neposrednejšim delom med delovnimi ljudmi in občani. Večji poudarek in možnosti delovanja pa moramo nameniti mladinskim organizacijam v krajevnih skupnostih. S tem in ob trdnejši povezavi z združenim delom v krajevni skupnosti, bomo

Tudi to je ena od nerešenih zadev, ki žuli prebivalce Ljubljane in še zlasti prebivalce občine Center: neurejene prometne razmere

– posebno področje aktivnosti SZDL mora biti skrb za vsestransko povezavo delegatov in delegacij (še posebej delegacij za SIS) s krajevno samoupravo, skupščino in svetom KS ter hkrati uveljaviti zbere občanov za pomembnejše razprave in odločanja. Usposabljanje delegatov mora postati stalna naloga SZDL

– skupno razreševanje stanovanjsko-komunalnih vprašanj s hišno samoupravo in samoupravnimi organi KS ter hitrejše odpravljanje nastalih problemov;

– upreti se slehernemu poskusu ne potrebnega administriranja v KS s poskusom, občinske in mestne uprave, da preko tajništva KS uveljavi KS kot transmisijo občinske uprave – ta mora biti v pomoč krajevnim skupnostim;

– dogovoriti se natančno in v najkrajšem času za ustrezno financiranje potreb KS (predvsem za delo družbenopolitičnih organizacij, družbenih organizacij in društev), hkrati razrešiti vprašanja enotnega razreševanja teh in podobnih vprašanj v mestu in občini, vprašanja delovne skupnosti zaposlenih v KS in ne na koncu uveljaviti poenostavitve pri delu krajevnih in hišne samouprave (predpisi!) ter pri oblikovanju planskih aktov v KS;

– SZDL je dolžna, da okrepi delo na razvijanju solidarnosti in tovarištva med ljudmi v KS ter solidarnostnega reševanja skupnih nalog v občini in mestu. K temu moram dodati še dve pomembni komponenti: okrepitev dela pri podružbljanju SLO in DS in utrjevanju mednarodnih odnosov

utrjevali vlogo krajevnih skupnosti in občine, kot politično – gospodarske enote. Zagotovili bomo njen celovit razvoj in napredek.

Poleg navedenega bomo v letu 1987 namenili več pozornosti še naslednjim dejavnostim in področjem dela:

1. aktivnejši odnos do reševanja konkretnih problemov v posameznih okoljih, delovanja krajevnih skupnosti v občini Ljubljana Center in programa aktivnosti za večje uveljavljanje delegatskega in skupščinskega sistema v občini Ljubljana Center v okviru nadzorne vloge SZDL;

2. oceni delovanja in uveljavljanju delegatskega sistema ter usposabljanju delegatov, ki smo jih izvolili na volitvah 1986;

3. aktivnostim mladih z ustvarjanjem pogojev za njihove kreativne dejavnosti v okviru mladinske organizacije in uresničevanju programa Odbora za pripravo aktivnosti ob Tednu otroka;

4. spremljanju, razvijanju in predvsem pa uresničevanju svobodne menjave dela na področju zdravstva, socialnega varstva, sistema vzgoje in izobraževanja in ostalih oblikah ter področjih družbenih aktivnosti;

5. doslednejšemu, hitrejšemu in celovitejšemu uveljavljanju družbeno-ekonomskih odnosov in organiziranosti na področju stanovanjskega in komunalnega gospodarstva ter ostalih področij SIS za materialno proizvodnjo;

6. večji skrbi za varstvo okolja, urejanju prostora in prometni ureditvi ter problematiki ekologije na vseh področjih s poudarkom na večjem uveljavljanju odgovornosti vseh nosilcev znotraj programa »Ljubljana 2000«;

7. utrjevanju in razvijanju koncepta splošne ljudske obrambe in družbene samozasčite, nadaljevanju podružbljanja SLO in DS, nameniti večjo pozornost usmerjanju mladih v vojaške poklice, ažurno dograjevanje obrambno varnostnih načrtov, krepitvi in uresničevanju vloge CZ in NZ, sodelovanje

(predvsem v KS, kjer so delavci na začasnem delu v Ljubljani);

– v programu in v samem delu občinske konference je tudi v smislu priprave na volilno-programsko sejo jeseni leta 1987 potrebno pričeti s temeljito kadrovske in organizacijske obnovo organov, v skladu s politiko in dogovori RK SZDL pa tudi število le teh prilagoditi našim potrebam. Racionalizacija in selekcija naj ne bo opravljena na račun slabšanja in krčenja vsebine dela OK SZDL temveč na račun metod dela, ki so predvsem v delu sekcij, programskih sej, posvetov, razgovorov in ki nam jih bodo narekivale pobude in interesi delovnih ljudi in občanov ter vsebine programov DOD, DPO in Sob;

– dosledno uveljavljati frontno vlogo SZDL v skladu z izhodišči ustave, statuta SZDL in v smislu stališč tega gradiva, predvsem pa uresničiti svojo nadzorno funkcijo v delovanju delegatskega sistema, uprave, izvršnega sveta in Sob;

– preko pobud iz KK SZDL in drugih sredin v občini bomo dosledneje kot doslej v organih OK SZDL spremljali in reagirali na aktualno družbeno dogajanje v občini in mestu in republiki ter tako oblikovali vsebino dela OK SZDL, hkrati pa seveda skušali preko odgovornih institucij tudi razrešiti eventualna vprašanja. Predsedstvo OK SZDL bomo konkretno zadolžili za neposredne naloge v krajevnih skupnostih in obnovili metode rednih obiskov in razgovorov v KK SZDL na terenu.

in izvajanje aktivnosti NNP 87 z nazivom »DOD v SLO in DS«;

8. nadaljnji krepitvi učinkovitega sistema informiranja delovnih ljudi in občanov. To bomo dosegli med drugim z vsebinskim dograjevanjem glasila »Dogovori« in vključevanjem ostalih informacijskih medijev v občini in mestu;

9. širjenju vseh oblik prostovoljnega dela na vseh nivojih s poudarkom na širjenju kroga aktivistov;

10. negovanju in razvijanju tradicij NOB in naše ljudske revolucije, še zlasti krepitvi bratstva in enotnosti. Še posebej bomo okrepili pozornost do razvoja mednarodnih odnosov v državi in jih utrjevali ter razvijali v skladu z izhodišči naše ustave in revolucije;

11. nadaljevali bomo z že tradicionalno akcijo »Revolucije še traja, kje je naše in moje mesto v njej«. Ob občinskem prazniku bomo skupno z družbenopolitičnimi organizacijami izdali knjigo »Hiša pod gradom št. 1«.

12. sodelovanje in povezovanje z mestom in republiko pri usklajevanju aktivnosti preko MK in RK SZDL;

13. krepitvi odnosov z društvi naših delavcev na začasnem delu v tujini in razreševati vprašanja v zvezi z vračanjem in zaposlovanjem delavcev v domovini;

14. nadaljevanju prijateljskih odnosov s pobratenimi občinami in mesti (Reka, Delnice, Bijelo Polje, Murska Sobota in centrske občine glavnih mest republik in pokrajin).

Občinska konferenca SZDL je nosilka izhodišč za pripravo programov organov, koordinacijskih odborov, svetov akcij in drugih organiziranih oblik delovanja družbenopolitičnih organizacij. Programi ne smejo in ne morejo biti statični, temveč jih bomo morali, s stalnim spremljanjem življenja na terenu in celotne družbenopolitične skupnosti, sprotno prilagajati in probleme konkretno reševati v okviru samoupravno usklajenih dogovorov med delovnimi ljudmi in občani.

OCENA REFERENDUMA ZA IV. SAMOPRISPEVEK V OBČINI LJUBLJANA CENTER

Nezadovoljstvo in nezaupanje v celoten program

V oceni referenduma je med drugim zapisano, da bi morali z razpravo o IV. samoprispevku v Ljubljani in občini Ljubljana Center začeti že ob sprejemanju ljubljanskih srednjeročnih planskih dokumentov. Razprave v forumih socialistične zveze, občine in mesta, pa so se pričele šele v drugem četrtletju lanskega leta.

V vodstvih družbenopolitičnih organizacij in družbenopolitičnih skupnosti na nivoju krajevnih skupnosti, občine in tudi v mestu smo se zavedali, da se odločamo za akcijo v bistveno težjih pogojih kot pred petimi leti, ko smo se odločali o III. samoprispevku. Takrat smo v občini beležili nekaj manj kot 83-odstotno udeležbo (sedaj 70,2%), na glasovalnih mestih in 57,5 odstotka odločitev za III. samoprispevek (sedaj 33,47%). Na slabšo odzivnost so opozarjali že rezultati zadnjih volitev, kjer pa smo ob boljši udeležbi vsekakor še zabeležili povsem solidno odločanje za kandidatne liste. Gre skratka za splet več vzrokov, vsekakor pa drži, da je glasovanje proti IV. samoprispevku posledica skupnega seštevka in učinkovanja mnogih okoliščin med katerimi ni najmanjša prav vpliv premalo učinkovitega, poglobljenega in intenzivnega družbenopolitičnega dela na nekaterih področjih življenja v občini in še posebej v posameznih sredinah.

Precenili smo ekološko zavest

Podcenjevali smo napovedi v političnem delu, šli smo v akcijo ob neizdelanih predpostavkah in strokovno nezadostnem programu, nismo dovolj poznali dejanskega razpoloženja in hotenja občanov in pri vseh vrstah aktivnosti nismo dovolj upoštevali pripomb iz javne razprave, še posebej tistih, ki so dvomili v upravičenost reševanja ekoloških problemov s samoprispevkom. Preveč smo gradili na ekološki zavesti Ljubljancev, ki še vedno ni takšna, da bi zmogla obvladati vse pomisleke, očitke in tudi nasprotovanja posameznim delom programa. Še posebej izrazito pa je bilo nezaupanje do izvajalcev s področja komunalne infrastrukture. V javnih razpravah je bilo vse preveč stereotipnosti, neživljenjskega posredovanja informacij pa tudi nedorečenosti in protislovnosti. Metode političnega delovanja nismo dovolj prilagodili zahtevam časa.

Pomisleki so bili razvidni že iz prvotnih razprav, ki so se strnile na seji občinske konference 26. junija. Prvotna zamisel programa je bila preobsežna in že v prvih političnih razpravah je prišlo do ostrih reakcij, na podlagi katerih so sestavljenci programa brez posebnih obrazložitvev skržili predloženi možni program. To pa je vrglo dvom tudi na utemeljenost nekaterih drugih delov programa. Pri našem političnem delu sta torej manjkala dva pomembna elementa, to je zaupanje v strokovne službe in prepričanje, da je program dobro izbran in strokovno utemeljen.

Kratek čas za razpravo

Čeprav se je javna razprava začela že junija, se je v strnjeni obliki odvijala šele v septembru. Zmanjkovalo je časa za spodbujanje in razširjanje razprave v sredine, ki so se slabo vključevale, še bolj pa nam je zmanjkovalo časa, moči in volje za neposredne dialoge in stike s čim širšim krogom ljudi.

O propagandnem delu velja mnenje, da je bilo tako po oblikovni kot po tehnično organizacijski strani najmanj kvalitetno in v primerjavi z dosedanjimi tovrstnimi akcijami ob referendumih najmanj učinkovito. Mestno središče je bilo pred referendumom in med njim pusto in je kazalo vse kaj drugega kot podobo prizorišča, ki je pomembno za odločanje Ljubljancev. Propaganda ni bila zasnovana na načelih sodobnega marketinga in kot taka ni imela možnosti, da bi s svojo prodornostjo prodrla v zavest in »pod kožo« slehernega občana.

Vrsta vzrokov za negativni izid

Ob ugotovitvi, da program samoprispevka očitno ni bil tak, da bi vzbudil pozornost slehernemu občanu, velja omeniti še več vzrokov, ki so vplivali na izid referenduma. Med njimi naj nave-

demo nezadovoljstvo občanov z razreševanjem stanovanjsko-komunalnih vprašanj; nezadovoljstvo z delom in storitvami komunalnih organizacij; nezadovoljstvo z delom izvršilnih in upravnih organov, ki se po mnenju občanov neustrezno obnašajo do njihovih pobud in predlogov; občani so opozarjali na neuresničene obljube posameznih institucij, še posebno tistih, ki so odgovorne za urejanje prostora, komunalne in mestne infrastrukture; občani niso zadovoljni z možnostmi za dejansko izražanje predlogov in možnosti odločanja preko delegacij v delegatskem sistemu. Menili so, da je še vse preveč administriranja, neustreznih rešitev in potez, zlasti še tam, kjer so močno prizadeti, to je na komunalnem, energetskem, stanovanjskem in drugih področjih; ljudje so menili, da se sredstva, ki jih zberejo z davki in prispevki neracionalno in neustrezno trošijo; občani imajo vrsto pripomb na prepočasno reševanje splošnih družbenih vprašanj, nezadovoljni so z inflacijo, vsakodnevnimi podražitvami in z dejstvom, da se mnogo stabilizacijskih ukrepov in potez ne uresničuje ali pa se uresničujejo s prevelikimi zaostanki.

Drugi del vzrokov kaže na premajhno vpetost SZDL med ljudmi in to na vseh ravneh. To pomeni, da ocena političnega razpoloženja do samoprispevka na terenu ni ustrezala dejanskemu razpoloženju ljudi.

Tretji vzrok je v premajhni enotnosti akcije v Ljubljani. Če smo bili v organih – od krajevnih do občinskih, enotni pri sprejemanju stališč in ocen, pa to ne velja za obnašanje in enotnost v mestu in strokovnih institucijah. Ta neenotnost se je med ljudmi kazala v omahovanju pri obrambi doseženih uspehov v našem razvoju, še zlasti ko je šlo za nedvoumne dosežke prejšnjih treh samoprispevkov. Kazala se je pri premalo prepričljivi argumentaciji o smotnosti četrtega samoprispevka. Značilno je, da so posamezni upravni organi in predstavniki komunalnih organizacij šli med ljudi šele na izrecno zahtevo organov družbenopolitičnih organizacij občine in mesta. Organi nekaterih institucij pa so stali ob strani.

Osvoboditi se moramo forumskega dela

Poleg drugih vzrokov moramo odgovor na rezultate referenduma iskati pri sebi, v družbenopolitičnih organizacijah, v našem delu in zavzetosti političnih aktivistov v posameznih okoljih. Imeti bi morali stalen in neposreden stik z ljudmi v hišah in med delavci v združenem delu. Nezadostna je bila tudi vpetost delegatov v politično življenje. Upravičene so pripombe občanov, da so delegatske poti marsikje pretrgane. Proučiti moramo idejno in akcijsko enotnost in se osvoboditi forumskega načina dela in razmišljanja, najti moramo pot med ljudmi in vrniti omajano zaupanje. Problem varstva okolja in komunalne infrastrukture ni rešen, potrebno se ga bo lotiti čim prej in zato morajo v skupščini in izvršnem svetu občine in mesta Ljubljane ponovno pretehtati razvojne programe občine in mesta.

Od izvršnega sveta, upravnih organov, inšpekcijskih služb in drugih institucij moramo zahtevati, da proučijo svoje delo in odgovornost. Zavzeti morajo odgovoren odnos do konstruktivnih predlogov, pripomb in kritik, ki jih naslavljajo delovni ljudje in občani. Potrebna je tudi povečana odgovornost vseh, ki so zadolženi za varovanje okolja. Zaostriti je potrebno kolektivno odgovornost organizacij združenega dela s področja komunalne. Proučiti je potrebno obnašanje in zavzetost vseh, ki so neposredno sodelovali pri pripravi samoprispevka, to so komunalne, finančne, planske in druge institucije. Na področju komunalne in stanovanjske politike moramo nadaljevati z integracijo in povezovanjem, lotiti se vprašanj prostora in drugih nalog.